

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Рег. № Изх. № 01-00-93..... 11 -10- 2019

На Ваш рег. № КП - 953-03-84/ 03.10. 2019 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КП-953-03-84
гана 14.10.2019 г.

ДО
Г- ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 954-01-74, внесен от Анна Василева Александрова, Красимир Георгиев Ципов и Димитър Николов Лазаров на 01.10.2019 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Във връзка с Вашето писмо относно представяне на становище на Министерството на правосъдието по Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), № 954-01-74, внесен от Анна Василева Александрова, Красимир Георгиев Ципов и Димитър Николов Лазаров на 01.10.2019 г., предоставяме на Вашето внимание следното становище:

С внесеня от народните представители законопроект с № 954-01-74 се предлага в чл. 419, ал. 1, изречение второ, от НПК, след думите „чл. 382, ал. 7“ да се добави „чл. 440, ал. 1“.

Обобщено в мотивите към проекта на Закона за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, се посочва, че в действащата към момента редакция определенията, с които се постановява условно предсрочно освобождаване (УПО) от изтърпяване на останалата част от наказание „лишаване от свобода“ по отношение на осъден, формално не подлежат на проверка по реда на глава тридесет и трета от НПК „Възобновяване на наказателни дела“. В чл. 419, ал. 1 от НПК, очертаващ предмета на актовете, подлежащи на възобновяване, са посочени изрично определенията по чл. 112, ал. 3, чл. 243, ал. 6, т. 1 и 2, чл. 382, ал. 7, както и определенията и разпорежданията по чл. 341, ал. 1 от НПК, проверявани по реда на проверка на присъдите, а същевременно отсъстват останалите

определения, постановени по реда на Глава „Двадесет и втора“ от НПК, с изключение на определенията по чл. 112, ал. 3 и по чл. 243, ал. 6, т. 1 и т. 2 от НПК, както и определенията за одобряване на споразумение по чл. 382, ал. 7 от НПК, които не подлежат на въззивен контрол. Според вносителите на законопроекта, това е неправилно по отношение на определенията по чл. 440, ал. 1 от НПК, тъй като УПО е акт с важни последици както за осъдения, така и за държавата и обществото, поради което би следвало влезният в сила акт да бъде проверяван от ВКС при особени съществени нарушения на закона, по реда на възобновяването на наказателни дела.

Министерството на правосъдието подкрепя законопроекта изцяло, поради следните съображения:

Според разпоредбата на чл. 32 от НПК, съдът постановява присъда, когато като първа и въззивна инстанция решава въпросите за виновността и отговорността на подсидъмия; решение, когато се произнася по основателността на жалба и протест или искане за възобновяване на наказателно дело; определение – в останалите случаи.

Предмет на определението като вид съдебен акт са процедурни въпроси, въпроси свързани с наказателната отговорност, гражданския иск и др. Определението по правило е акт на текущ и последващ контрол. Този вид съдебен акт може да се постанови във или извън съдебно производство, като за разлика от присъдите и решенията, може да се постановява и в двете фази на наказателния процес. В повечето случаи определенията на съда са актове на съдебен контрол.

Определенията, постановени по реда на чл. 306, ал. 1, т. 1-3 и ал. 3 от Наказателно-процесуалния кодекс, не се различават от останалите съдебни актове по формата, установените в закона реквизити, задължителната сила, начина на постановяване. По своя характер посочените определения, подобно на присъдата като съдебен акт, представляват индивидуални правоприлагащи актове по конкретно наказателно дело. Те са форма на реализация на материалноправни норма, в частност на особените разпоредби, които съдът следва да съблюдава при индивидуализацията на наказателната отговорност. Характерна особеност за посочените определения е наподобяващият присъдата характер.

В разпоредбата на чл. 419, ал. 1 от НПК, очертаващ предмета на актовете, подлежащи на проверка, законодателят е посочил влезлите в сила присъди и решения, като изрично са посочени само определенията по чл. 112, ал. 3, чл. 243, ал. 6, т. 1 и 2, чл. 382, ал. 7, както и определенията и разпорежданията по чл. 341, ал. 1 от НПК. Определенията, с които се постановява условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на останалата част от наказание „лишаване от свобода“ по отношение на осъден, формално не подлежат на проверка по реда на глава тридесет и трета от НПК „Възобновяване на наказателни дела“.

Условното предсрочно освобождаване е важен институт на наказателното право, свързан с основни принципи на наказателната политика. В редица случаи, при извършени тежки престъпления, самият факт на обвинението и наказателния процес, на осъждане и налагане на определено наказание следва да окаже на дееца интензивно репресивно и наказателно – поправително действие.

Законът не следва да дава по-малко предимства на страните при осъществяване на защитата по реда на възобновяване на делата, в сравнение с редица други определения, като определенията за отнемане в полза на държавата на предметите иззети като веществени доказателства; определенията за прекратяване на наказателното производство; определенията при прилагане на принудителни медицински мерки; определенията при постановяване на реабилитация; определенията при одобряване на споразумение и т.н.

Въпросът за наказанието на осъденото лице е част от предмета по същество в един наказателен процес. Наказателното право регулира отрицателните прояви във всички сфери и области на обществения живот, които са с висока степен на обществена опасност, чрез предвиждане и налагане на наказания. Всеки акт на контролната инстанция, с който се променя размерът на наказанието, респ. решава въпросът за неговото

изтърпяване, е акт по същество. Законодателно е установено, че когато въззивният съд се произнася по основни въпроси от предмета на делото, актът е присъда или решение. Когато произнасянето е относно деянието и вината, вида и размера на наказанието, замяната на едно наказание с друго, е налице постановяване на акт по въпроси от предмета на делото, поради което съдебният акт в процедурата по УПО има характер на решение, а не на определение.

Липсата на формална уредба на режима за проверка на влезлите в сила актове по смисъла на чл. 440, ал. 1 от НПК, налага необходимостта от законова промяна по реда на възобновяването на наказателни дела в случаите на допуснати особено съществени нарушения на закона. Тази промяна се налага и с оглед необходимостта от гарантиране на законосъобразното прилагане на правилата за наказанието и неговото изпълнение.

Възможността за проверка по реда на възобновяването на актовете на съда, с които се произнася по основанията за условно предсрочно освобождаване или неговата отмяна, ще преустанови разнопосочното тълкуване на закона (дали актовете на съда по чл. 440 от НПК могат да се проверяват по реда на възобновяването от ВКС) и ще създаде непротиворечивост в правоприлагането. Постановяването на правилен съдебен акт е гаранция за ефективно правосъдие при спазване на основните права и свободи на всички граждани, което предопределя значимостта на тази законова промяна.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

ДАНАИЛ КИРИЛОВ

